

Bibliografie

- Abraham Dr. I.B.H.:
Joodse traditie als permanent leren. Kok, Kampen, 1986.
- Achterhuis Hans red.:
De maat van de techniek. Zes filosofen over techniek.
Günther Anders, Jacques Ellul, Arnold Gehlen, Martin Heidegger,
Hans Jonas en Lewis Mumford. Ambo, Baarn, 1992.
- Adorno T.W. Frenkel-Brunswik E. Levinson D.J., Sanford R.N.:
The authoritarian personality. New York, Harper, 1950.
- Albert Hans:
Theorie en kritiek. Opstellen over theorievorming, hermeneutiek en
waardenvrijheid in de sociale wetenschappen. Boom, Meppel, 1976.
- Allport F.H.:
Theories of perception and the concept of structure. London, 1955.
- Allport Gordon W.:
The Individual and his Religion, A Psychological Interpretation.
 New York, Macmillan, 1950.
- Allport G.W. en Ross J.M.:
 "Personal religious orientation and prejudice" in:
Journal of Personality and Social Psychology.
 1967, nr. 5, p. 432-443.
- Alma H.A.:
Geloven in de leefwereld van jongeren. Kok, Kampen, 1993.
- Alter Robert:
The art of biblical narrative. London, 1981.
- Althuis Gerben J. red.:
Kerkverlating is het probleem niet. Kok, Kampen, 1988.
- Andree T.G.I.M:
Gelovig wordt je niet vanzelf, Godsdienstige opvoeding van
rooms-katholieke jongeren tussen 12 en 20 jaar. Nijmegen, 1983.

- Andree Trees:
Geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Pleidooi voor opvoeding tot eigenwaarde en zelfrespect, omwille van de dialoog.
 Faculteit der godgeleerdheid Utrecht, 1991.
- Andree Trees:
 “Geloofsoopvoeding en religieuze socialisatie: theorie en praktijk”
 in: *Praktische theologie*. Zwolle, 16(1989)2, pag. 137-154.
- Arendt Hannah:
The human condition. Chicago, 1958.
- Arendt Hannah:
Rahel Varnhagen. The Life of a Jewess. New York, 1958.
- Arendt Hannah:
Men in Dark Times.
 New York, Harcourt, Brace & World, 1968.
- Arendt Hannah:
 “Thinking and Moral Considerations” in: *Socials research*.
 Vol. 38,nr.3, 1971, p.417-446.
- Arendt Hannah:
The life of the mind. One: Thinking. London, 1978.
- Arendt Hannah:
The life of the mind. Two: Willing. London, 1978.
- Arendt Hannah:
Vita Activa oder vom tätigen Leben. Hamburg, 1981.
- Arendt Hannah:
Eichmann in Jerusalem. Ein bericht von der Banalität des Bösen.
 Rowolt Taschenbuch Verlag, Reinbek bei Hamburg, 1983.
- Arendt Hannah:
Vita Activa, De mens: bestaan en bestemming.
 Boom, Amsterdam, 1994, vertaling C. Houwaard.
- Augustinus:
Belijdenissen, vertaling van Dr.A. Sizoo, Meinema, Delft, 1948⁸.
- Avest Ter, Bakker Cok, Schaap Jaap, Steegman Piet:
 “Leren van verhalen”. in: Steegman e.a.: *Zin in verhalen*.
 Zoetermeer, 1993, p.68-104.
- Baaren Th.P. van Leertouwer L.:
Doolhof der Goden, Groningen, 1980.
- Badinter Elisabeth:
De mythe van de moederliefde.
 Rainbow pocketboeken, Amsterdam, 1992⁵.
- Bakker Cok:
 Media in het godsdienstonderwijs. *Een onderzoek naar de betekenis van de informatietechnologie voor het godsdienstonderwijs op scholen voor het voortgezet onderwijs*.
 Boekencentrum, Zoetermeer, 1994.

- Bakker Cok:
 “Een ordeningsmodel voor het didactisch handelen in het godsdienstonderwijs” in: *Voorwerk*, mei 1996, p. 3-13.
- Bakker Luis, Boer Loek en Lanser Alma:
Rituelen delen, een verzameling ideeën om geloven vorm te geven.
 Kok, Kampen, 1994.
- Bandura Albert:
Social learning theory. Morristown, 1977.
- Barley Delbert:
Hannah Arendt. Einführung in ihr Werk.
 Verlag Karl Alber GMBH, Freiburg, 1990.
- Baudler G.:
Einführung in symbolisch-erzählende Theologie. Paderborn, 1982.
- Becker J.W. en Vink R.:
Secularisatie in Nederland, 1966-1991.
 Sociale en culturele studies-19. Sociaal en cultureel planbureau,
 Rijswijk, 1994.
- Beek A. Van de:
Waarom; over lijden en schuld. Nijkerk, 1984.
- Bergen Käti van:
Vieren met kinderen in de gemeente. Meinema, Zoetermeer, 1992.
- Berlyne D.E.:
Conflict, arousal and curiosity.
 McGraw-Hill book company, New York, 1960.
- Bernauer James W. s.j.:
*Amor Mundi. Explorations in the faith and thought of
 Hannah Arendt.* Martinus Nijhoff publishers, Dordrecht, 1987.
- Biehl P.:
 “Erfahrungsbezug und Symbolverständnis” in:
 Biehl P./ Baudler G.: *Erfahrung-Symbole-Glaube.*
 Frankfurt, 1980, p. 37-121.
- Blanken G.J.(red.):
*Jeugdwerk in een supermarkt cultuur; over de nieuwe vorm van de
 jeugdcultuur en de Evangelische Jeugdbeweging.*
 Kok Voorhoeve, Kampen, 1993.
- Blei K.:
*Individualisering, Evangelie, Kerk, strategische beleidsnota voor de
 Nederlandse Hervormde Kerk in het verlengde van
 omgevingsanalyse en secularisatiediscussie, intern rapport
 Nederlands Hervormde Synodevergadering van november, 1994.*
- Boden Margaret A.:
Piaget, Fontana books, 1979.
- Bower T.G.R.:
Development in infancy. Freeman & company, San Francisco, 1982.

- Bower T.G.R.:
The rational infant. Learning in infancy.
 Freeman & company, New York, 1989.
- Bowlby J.:
Attachment and loss, Volume 1: Attachment.
 Basis Books, New York, 1969.
- Bowlby J.:
The making and breaking of affectional bonds.
 Tavistok publications, London, 1979.
- Boyle Derek:
 "Piaget and Education: A Negative Evaluation". in: Modgil Sohan en Celia: *Jean Piaget, Consensus and Controversy.* London, 1982.
- Brearley Molly, Hitchfield Elizabeth:
Een inleiding tot het werk van Piaget.
 Wolters-Noordhof, Groningen, 1976.
- Brightman Carol ed.:
Between friends. The correspondence of Hannah Arendt and Mary McCarthy 1949-1975.
 Harcourt Brace and company, New York, 1995.
- Brinkman M.E.:
 "Geloofssymbolen" in: *Voorwerk*, 10(1994)5, pag.4-12.
- Browning Don S.:
A fundamental practical theology. Descriptive and strategic proposals. Fortress press, Minneapolis, 1991.
- Brusselmans Chr.(ed.):
Towards moral and religious maturity. Morristown, N.Y. 1980.
- Bühler Charlotte B.:
Practische Kinderpsychologie, Utrecht, 1949⁴.
- Bühler Charlotte B.:
Psychologie in de moderne wereld. Amsterdam, 1971².
- Casselmann J.:
 "Druggebruik en drugproblemen bij jonge kinderen" in:
Handboek kinderen en adolescenten.
 Bohn Stafleu Van Loghum, Houten, afl. 1 oktober 1985.
- Campbell Sarah F. (ed.):
Piaget Sampler; An Introduction to Jean Piaget through his own Words. New York/Londen, 1976.
- Chomsky Noam:
Over de taal. De taal als spiegel van de geest. Ambo, Baarn, 1977.
- Canovan Margaret:
Hannah Arendt, a reinterpretation of her political thought.
 London, 1992.
- Collins W.Andrew:
The concept of Development. Vol. 15 van *The Minnesota Symposia on Child Psychology.* 1982.

- Damon W.:
The social World of the Child. San Francisco, 1977.
- Dasberg Lea:
Grootbrengen door kleinhouden als historisch verschijnsel.
Meppel, 1975.
- Dasberg Lea:
Pedagogie in de schaduw van het jaar 2000 of hulde aan de hoop.
Boom, Meppel, 1980.
- Deković M. en Jansens J.M.A.M.:
“Waarden, attituden en cognities van ouders over opvoeding” in:
*Jaarboek ontwikkelingspsychologie, orthopedagogiek en
kinderpsychiatrie*. Houten, afl.1 (1994-1995), pag. 211-239.
- Denayer William Jozef:
Handelen en denken bij Hannah Arendt.
Proefschrift Universiteit Leiden, 1993.
- Dekker Gerard:
Gekerkerd geloof, vertrossing van godsdienst en kerk.
Ambo, Baarn, 1977.
- Dewey John:
Democracy and Education. New York, 1916.
- Diaz R.M. & Berk L.E.:
“Een op Vygotsky’s ideeën gebaseerde kritische bespreking van
zelfinstructietraining” in: *Literatuurselectie kinderen en
adolescenten*. Houten, 3(1996)3, pag.213-243.
- Diekstra René F.W.:
De opgroeiende dood. Zelfdoding door jongeren.
Ambo, Baarn, 1984².
- Dingemans G.D.J.:
*In de leerschool van het geloof. Mathetiek en vakdidactiek voor
catechese en kerkelijk vormingswerk*. Handboek voor praktische
theologie in zeven delen. Kok, Kampen, 1986.
- Dingemans G.D.J.:
Als hoorder onder de hoorders. Hermeneutische Homiletiek.
Kok, Kampen, 1991.
- Dingemans G.D.J.:
*Manieren van doen. Inleiding tot de studie van de praktische
theologie*. Kok, Kampen, 1996.
- Dingemans Gijsbert D.J.:
“Practical theology in the academy: A contemporary overview” in:
The journal of religion.
University of Chicago, 76(1996)1, pag 82-96.
- Disch Lisa Jane:
Hannah Arendt and the limits of Philosophy.
Cornell University Press, 1994.

- Dishion T.J. & Andrews D.W.:
 “Het voorkomen van escalerend probleemgedrag bij jonge risico-adolescenten” in: *Literatuurselectie Kinderen en adolescenten*. Houten 3(1996)1, pag.62-84.
- Driel L. van en Kole I.A.:
Bij-tijds leren geloven; verkenning van het educatief klimaat in een drietal kerkelijke gemeenten. Kok, Kampen, 1987.
- Egmond Daniël van:
Body subject and self. The possibilities of survival after death. Proefschrift Universiteit Utrecht, 1993.
- Erikson E.H.:
Childhood and society. New York, 1963.
 Ned, Vert. *Het kind en de samenleving*. Utrecht, 1974.
- Erikson Erik H.:
Identiteit, jeugd en crisis, Spectrum, Utrecht, 1977⁴.
- Erikson Erik H.:
Spel en visie. Spectrum, Utrecht, 1979.
- Erikson Erik H.:
De jonge Luther. Arbeiderspers, Amsterdam, 1982².
- Erkamp Ad: Ervaringsleren.
Praktijkinformatie voor vorming en onderwijs. Anthos/SVE, Baarn, 1986³.
- Evans Richard I.:
Dialogue with Jean Piaget. Praeger, New York, 1981.
- Faber H.:
 “Self-psychology and the structure of religious experience” in:
Proceedings of the fourth symposium on the psychology of religion in Europe. 1989, p. 156-163.
- Flavell John H.:
 “Structures, Stages, and Sequences in Cognitive Development” in:
 Collins W.Andrew (ed.) *The Minnesota Symposia on Child Psychology*. Vol. 15: *The Concept of Development* 1982, p.1-28.
- Fogel Alan:
Developing through relationships. Origins of communication, self, and culture. Harvester Wheatsheaf, New York, 1993.
- Fortmann Prof. Dr. Han M.M.:
Als ziende de onzienlijke. Een cultuurpsychologische studie over de religieuze waarneming en de zogenaamde religieuze projectie. Deel I en II. Gooi en Sticht, Hilversum, 1981⁵.
- Fowler James W.:
Stages of faith. The psychology of human development and the quest for meaning. Harper and Row, Publishers, San Francisco, 1981.
- Fowler James W.:
 “Faith and the structuring of meaning”. in: Dijkstra Cr. & Parks S.:
Faith, development and Fowler. Chapter 1. Alabama, 1986.

- Gagné R.M.:
Essentials of learning for instruction. New York, 1974.
- Gagné R.M.:
The conditions of learning. New York, 1977.
- Ganzevoort Ruard en Visser Jan:
“Zin in verhalen, het narratief paradigma in de vragen van zingeving en geloofsoverdracht” en: “Luisteren naar verhalen” in: Steegman e.a. *Zin in verhalen*. Boekencentrum, Zoetermeer, 1993.
- Geert O. van:
“Hobbels, wervels en sprongen” in:
Psychologie en Maatschappij. jrg.18, p.97-110.
- Geert P. van:
“De dynamische systeemtheorie van ontwikkeling”, in:
Jaarboek ontwikkelingspsychologie en orthopedagogiek en kinderpsychiatrie. Houten, 2 (1996-1997), pag. 249-282.
- Gemert G.H. van en Minderaa R.B.red.:
Zorg voor geestelijk gehandicapten. Van Gorcum, Assen, 1993.
- Gesell A.:
“The ontogenesis of infant behavior” in: L. Carmichael (ed.):
Manual of Child Psychology.
Wiley and sons, New York, 1954². p.335-373.
- Gesell A.e.a.:
The first five years of live. A guide to the study of the preschool child.
New York, 1941.
- Gesell A. e.a.:
The child from five to ten. New York, 1946.
- Gesell A. e.a.:
Youth: the years from ten to sixteen. New York, 1956.
- Geus A.C. de en Jong Ozn.K. de:
Uit overtuiging. Kok, Kampen, 1984.
- Gibson E.:
“The concept of affordance in development: the renaissance of functionalism” in: Collins W.Andrew (ed.) *The Minnesota Symposia on Child Psychology*. Vol. 15: *The Concept of Development*. 1982, p.29-53.
- Gibson E.:
“Exploratory behavior in the development of perceiving, acting, and the acquiring of knowledge” in: *Annual Review of Psychology*. vol. 39, 1988.
- Gibson J.J.:
The ecological approach to visual perception.
Houghton Mifflin, Boston 1979.
- Gilligan C:
In an different voice. Psychological theory and woman's development.
Harvard University Press, Cambridge, 1982.

- Gillian C., Langdale S., Lyons N, Murphy J.M:
*Contribution of woman's thinking to developmental theory.
 The elimination of sex bias in moral development theory and research.
 Final report to National Institute of education, 1982.*
- Goldmann R.:
Religious thinking from Childhood to adolescence. London, 1968.
- Goossens L. en Marcon A.:
 "Eenzaamheid in de adolescentie" in:
*Jaarboek ontwikkelingspsychologie, orthopedagogiek en
 kinderpsychiatrie.* Houten, 1(1994-1995), p. 190-210.
- Gottlieb G.:
Individual development and evolution; the genesis of novel behavior.
 Oxford University Press, Oxford, 1992.
- Goudema P.P. e.a.: "Ontwikkelingstrajecten" in:
*Jaarboek ontwikkelingspsychologie, orthopedagogiek en
 kinderpsychiatrie* Houten, 1 (1994-1995), p.93-109.
- Greer J.E.:
 "Fifty years of the psychology in religious education (part one)"
 in: *British journal of religious education.* 6(1984)2, p.93-97.
- Greer J.E.:
 "Fifty years of the psychology of religious education (part two)"
 in: *British journal of religious education.* 7(1984)1. p.23-28.
- Grewel F.:
*Het somatisch-neurologisch aspect van de vertraagde
 spraakontwikkeling.* Lezing, gehouden op het eerste nationale
 congres van de Vereniging voor logopedie en foniatrie, april 1960.
- Gromm B.:
 "Gottesvorstellung, Elternbild und Selbstgefühl; Untersuchungen
 zu einer Hauptthema religionspsychologischer Forschung" in
Stimmen der Zeit. (1981) p.697-711.
- Groot A.D.:
Methodologie. Mouton,s'Gravenhage, 1966³.
- Habermas Jürgen:
Theorie des kommunikativen Handelns. Band 1:
Handlungsrationalität und gesellschaftliche Rationalisierung.
 Band 2: *Zur Kritik der funktionalistische Vernunft.*
 Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main, 1981¹.
- Habermas Jürgen:
Erläuterungen zur Diskursethik.
 Suhrkamp, Frankfurt am Main, 1991¹.
- Halbfass H.:
Das dritte Auge. Düsseldorf, 1982.
- Halbfass H.:
Religionsunterricht in die Grundschule. Lehrerhandbuch 1-4.
 Düsseldorf, 1983.

- Hart Joep de:
Jongeren na de middelbare school. levensbeschouwelijke opvattingen, waardeoriëntaties en sekseverschillen. Kok, Kampen, 1994.
- Harskamp A.van:
Verborgene God of lege kerk. Theologen en sociologen over secularisatie. Kok, Kampen, 1991.
- Haslinger Herbert:
Sich selbst entdecken - Gott erfahren.
 Matthias Grünewald Verlag, Mainz, 1991.
- Heimbrock H.G.:
 "Leren denken in symbolen. Problemen bij de theologische verwerking van de moderne ontwikkelingspsychologie" in:
Praktische theologie. Zwolle, 13(1986)1, p.55-64.
- Heimbrock H.G.:
 "Religiositeit van kinderen tussen 8 en 12 jaar. Een kort overzicht over de stand van het onderzoek" in: *Praktische theologie,* 16(1989)2, p.178-190.
- Heitink Gerben:
Praktische theologie. Geschiedenis-theorie-handelingsvelden.
 Kok, Kampen, 1993.
- Heitink Gerben:
Tussen zeggen en zwijgen. Kok, Kampen, 1994.
- Hendriks J. e.a.:
De kleine groep en de opbouw van de gemeente. Kok, Kampen, 1987.
- Hendriks J.:
Een vitale en aantrekkelijke gemeente. Kok, Kampen, 1990.
- Hendriks J.:
Terug naar de kern; vernieuwing van de gemeente en de rol van de kerkeraad. Kok, Kampen, 1995.
- Hermans J.M.A.:
Het sociale kapitaal van jonge kinderen: jonge kinderen, opvoeders en opvoedingsondersteuning.
 Inaugurele rede te Amsterdam, SPW, Utrecht, 1992.
- Heschel Abraham Joshua:
God zoekt de mens. Een filosofie van het jodendom.
 Unieboek, Houten, 1986.
- Heuves Willem:
 "Depressie bij adolescenten" ,in: *Handboek voor kinderen en adolescenten.* Houten, afl. 6 (september 1988) p & r, DAD
- Heuves Willem:
Depression in young male adolescents. Theoretical and clinical aspects. Proefschrift Rijksuniversiteit te Leiden, 1991.
- Hoefnagels H.:
Kritische sociologie. Inleiding tot het sociologisch denken der 'Frankfurter Schule. Samson uitgeverij, Alphen aan de Rijn, 1980².

- Hoffman M.L.:
 “Conscience, personality and socialization techniques” in:
Human development. 1970, nr. 13, p.90-126.
- Hoffman M.L.:
 “Empathy, role-taking, guilt and development of altruistic motives” in: Th. Lickona (ed.) *Moral Development and Behavior*. New York, 1976.
- Hofmann Richard J.:
 “Potential Sources of Structural Invalidity in Piagetian and Neo-Piagetian Assessment” in: Modgil Sohan and Celia (ed.): *Jean Piaget: Consensus and Controversy*. p.223-239.
- Horst W.ter:
Christelijke geloofsopvoeding. Een handreiking.
 Tweede, gewijzigde druk. Kok, Kampen, 1991
- Horst W. ter:
Wijs me de weg. Mogelijkheden voor een christelijke opvoeding in een post-christelijke samenleving. Een boek voor opvoeders in gezin, school, kerk en daarbuiten en voor opvoedkundigen.
 Kok, Kampen, 1996³.
- Horst W.ter:
 ”Wat gaat vooraf aan de theorie van de geloofsopvoeding” in:
Praktische theologie. 18(1991)1, pag 31-45.
- Imelman J.D.:
Inleiding in de pedagogiek. Over opvoeding, haar taal en wetenschap.
 Tweede, gewijzigde druk. Wolters-Noordhof, Groningen, 1982.
- Janov Arthur:
De oergevoelens van het kind. Ankh-hermes bv, Deventer, 1981.
- Jong Bert de (red.):
De lege kerk een grote zorg. Amsterdam, 1985.
- Jong C.P., Jonkers J.B.G.:
Na afloop kreeg ik tranen in mijn ogen van ontroering. Onderzoeksverslag van een godsdienstsociologische peiling naar levensbeschouwelijke elementen in het blad Yes.
 Theologische universiteit Kampen, 1993.
- Jongsma-Tieleman P.E.:
 “Het belang van rituelen voor de godsdienstige opvoeding van jonge kinderen. Enkele onderzoeksgegevens in het kader van een godsdienstpsychologische theorie” in: *Jonge kinderen grootbrengen met geloof. De godsdienstige opvoeding van het jonge kind*.
Praktische Theologie. Zwolle, 1992/4, p.83-96.
- Jongsma-Tieleman P.E.:
 “Veranderende relaties in de catechese” in: K. Schippers ea.
Leren geloven onder spanning. Kampen, 1988.
- Jongsma-Tieleman P.E.:
Geloven; gewoonte of keuze, een onderzoek naar het effect van godsdienstige opvoeding onder gereformeerde jongeren.
 Kok, Kampen, 1991.

- Jongsma-Tieleman Nel:
 “Het belang van rituelen”, in *Voorwerk*, 7(1991)10.
- Jongsma Tieleman Nel:
 ”Vieringen met jongeren: mogelijkheden en grenzen van participatie” in: *Voorwerk*, 10(1994)4.
- Jongsma-Tieleman Dr. P.E.:
Godsdienst als speelruimte voor verbeelding. Een godsdienstpsychologische studie. Kok, Kampen, 1996.
- Jongsma-Tieleman Nel:
 “Huis of vesting? Open of gesloten socialisatiesysteem?” in: *Praktische Theologie*, Zwolle, 23(1996)4, p.34-45.
- Jonker E.J.:
Aan het woord komen. Hoe gemeenteleden van 17 jaar en ouder in gesprek raken met de bijbel. Bouwstenen en gespreksmateriaal. Boekencentrum, Zoetermeer, 1992.
- Juch H.R.:
Geloven van huis uit. Over geloofsopvoeding. Kok, Kampen, 1996.
- Jung C.G.:
Antwoord op Job. Lemniscaat, Rotterdam, 1978.
- Kendall P.C. e.a.:
 “Comorbiditeit van angst en depressie in de jeugd” in: *Literatuurselectie kinderen en adolescenten.* Houten, 1(1994)3, p.376-384.
- Keus-Jonker H.D. en Soest G.van:
Opvoeden een spannende zaak, een analyse van het pedagogisch spanningsveld tussen een theologisch mensbeeld en de geseclariseerde samenleving. Kok, Kampen, 1984.
- Koffka K.K.:
Principles of Gestalt Psychology. New York, 1935.
- Kohlberg L., Levine C., and Hewer A.:
Moral stages: A current formulation and response to critics. Karger, New York, 1983.
- Kohlberg L and Colby A:
The measure of Moral Judgement. New York, 1984.
- Kohlberg L. Power Clark F en Higgins An:
Lawrence Kohlberg's approach to moral education. New York, 1989.
- Kohnstamm Rita:
Kleine ontwikkelingspsychologie. Deel 1 en 2 Van Loghum Slaterus, Deventer, 1987.
- Koningsveld Herman:
Het verschijnsel wetenschap. Een inleiding in de wetenschapsfilosofie. Boom, Meppel, 1980⁵.
- Kok J.:
 “Opvoeden insult of proces” in: *Opvoeden naar 2000.* Amersfoort, verslag conferentie PHEL, 1993.

- Kok J.F.W.:
Opvoeding en hulpverlening in behandelingshuizen. Residentiële orthopedagogiek. Lemniscaat, Rotterdam, 1973.
- Kraaijeveld Jacques:
De kerk in het midden. Narratio, Gorinchem, 1992.
- Kraijer Dirk:
 “Communicatie en autisme” in: *Laat zien wat je zegt. Verslag van een symposium communicatie.*
 Dr. M.J. Prinsenstichting, Kadijkerkoog, 1986.
- Kuindersma Henk:
 “Riten en geloofscommunicatie in het gezin” in:
Voorwerk. 7(1991)10.
- Kuindersma Henk:
 “Nieuwe mode of blijvend ontwerp?” in: *Voorwerk.* 6(1990)6.
- Kuindersma Henk:
 “Wat is symbooldidaktiek?” in: *Voorwerk.* 6(1990)6.
- Kuiper F.H.:
 “Verhalen en symbolen: wat doe je als docent ermee” in:
Praktische theologie. 19(1987)1, p.49-75.
- Kuiper F. H.:
 “Voorwerk bij de tijd” in: *Voorwerk,* 11(1995)2.
- Kunneman Harry:
De waarheidstrechter. Een communicatietheoretisch perspectief op wetenschap en samenleving. Boom, Meppel, 1986.
- Langeveld M.J.:
Mensen worden niet geboren. Intro, Nijkerk, 1979.
- Langeveld M.J.:
Beknopte theoretische pedagogiek.
 Negende, herziene druk. J.B. Wolters, Groningen, 1963.
- Langeveld M.J.:
Ontwikkelingspsychologie. Amsterdam, 1971.
- Levine Seymor:
 “Comparative and Psychobiological Perspectives on Development” in: Collins W.Andrew (ed.)
The Minnesota Symposia on Child Psychology.
 Vol. 15: *The Concept of Development.* p.29-53.
- Levinas Emmanuel:
Tussen ons. Essays over het denken aan de ander. Ambo, Baarn, 1991.
- Lickona Th. (ed.):
Moral Development and Moral behavior: Theory research and Social Issues. New York, 1976.
- Lickona Thomas, Ytsma Wessel(red.):
Als kinderen je een zorg zijn. Over opvoeding in waarden en normen.
 Intro, Nijkerk, 1986.
- Linden Nico ter:
Jozef. Kok, Kampen, 1989.

- Loose David:
 “Hannah Arendt over zingeving als verruimd denken”, in:
 Ben Vedder, Jan Jacobs (e.a.): *Zin tussen vraag en aanbod*.
 1992, p.30-44.
- Maccoby E.E.:
 “De rol van ouders in de socialisatie van kinderen” in:
Literatuurselectie kinderen en adolescenten.
 Houten, 1(1994)2, p.218-248.
- Macfarlane A.H. e.a.:
 “Depressie in de adolescentie bij een steekproef uit de gewone
 schooljeugd: voorlopige conclusies over de invloed van sociale
 factoren” in: *Literatuurselectie kinderen en adolescenten*.
 Houten, 2(1995)3, p.340-357.
- Macleane Charles:
De wolfskinderen. Utrecht, 1978.
- Maslow Abraham H.:
*Ontplooiing. Wijdere perspectieven voor de ontwikkeling van de
 mens*. Lemniscaat, Rotterdam, 1973.
- Meerum Terwogt M.:
 “Cognitieve aspecten van de emotionele ontwikkeling” in: *Jaarboek
 ontwikkelingspsychologie, orthopedagogiek en kinderpsychiatrie*.
 Houten, 1 (1994-1995), p.171-189.
- Meichenbaum D.:
 “Veranderende opvattingen over cognitieve gedragsmodificatie” in:
Literatuurselectie kinderen en adolescenten.
 Houten 1(1994)2, p.249-258.
- Meissner W.W.:
Psychoanalysis and religious experience. New Haven/London, 1984.
- Meltzoff A.S. N.& M.K. Moore:
 “Newborn infants imitate adult facial gestures” in
Child development. 54, 1983.
- Meltzoff A.N.& M.K. Moore:
 “The origins of imitation in infancy: paradigm, phenomena and
 theories”. in: L.P. Lipsitt(ed.). *Advances in infancy research*.
 2. Norwood, 1983.
- Meijer Dr. Wilna A.J.e.a.:
Algemene pedagogiek en culturele diversiteit. Intro, Nijkerk, 1992
- Meulen M. van der:
 “Het zelfconcept bij jonge kinderen” in: *Jaarboek ontwikkelings
 psychologie, orthopedagogiek en kinderpsychiatrie*.
 Houten, 1 (1994-1995), pag. 50-73.
- Miller Alice:
In den beginne was er opvoeding. Het Wereldvenster, Bussum, 1983³.
- Modgil Sohan en Celia:
Jean Piaget, Consensus and Controversy, London, 1982.

- Mollenhauer K.:
Erziehung und Emanzipation. Polemischen Skizzen. München, 1973.
- Mollenhauer Klaus, Rittelmeyer Christian:
Methoden der Erziehungswissenschaft, Juventa Verlag,
München, 1977.
- Nauta Reinard:
“Het feest als voorsmaak van de eeuwigheid”, in:
Jota, 4(1993)17, p.5-21.
- Nauta R.:
Ik geloof het wel. Godsdienstpsychologische studies over mens en religie. Van Gorcum, 1995.
- Newcomb T.M.:
“On the definition of Attitudes” in: Jehoda M en Warren N.
Attitudes Penquin, 1966.
- Nossent Sylvia Petronella Maria:
Een beweeglijke psyche. Over epigenese bij baby's.
Kok, Kampen, 1995.
- Op 't Root J.M.H.:
*Als je leven zoekt. Gezondheid en genezen in antropologisch
perspektief: Joodse traditie als levensoriëntatie.* Proefschrift
rijksuniversiteit Limburg te Maastricht, 1984.
- Oser F.:
*Theologisch denken leren. Zum aufbau kognitiver Strukturen im
Religionsunterricht.* Olten, 1975.
- Oser F.:
*Wieviel Religion braucht der Mensch? Erziehung und entwicklung
zur religiösen Autonomie.* Gütersloh, 1988.
- Oser F. & Gmünder P.:
*Der Mensch. Stufen seiner religiösen Entwicklung.
Ein strukturgenetischer Ansatz.* Köln, 1984.
- Ovidius'
Metamorphoses vertaald door A. D. Melville. 1986. Book III,
p.357 -390: “Narcissus en Echo”.
- Parreren C.F. van:
Leren op school. Wolters-Noordhof, Groningen, 1968⁶.
- Parreren C.F. van:
Psychologie van het leren. Deel I en II tweede herziene druk.
Van Loghum Slaterus, Arnhem, 1963.
- Piaget Jean:
The moral judgement of the child.
Routledge en Kegan Paul, London, 1932
- Piaget Jean:
A History of Psychology in Autobiography. Vol. IV,
Clark University Press New York, 1952.
- Piaget Jean:
The child's conception of Number.
Routledge en Kegan Paul, London, 1952.

- Piaget Jean:
The origin of intelligence in the child.
 Routledge en Kegan Paul, London, 1953.
- Piaget Jean:
The construction of reality in the child.
 Routledge en Kegan Paul, London, 1954.
- Piaget Jean, Inhelder Bärbel:
The child's conception of space.
 Routledge and Kegan Paul, London, 1956.
- Piaget Jean, Inhelder Bärbel:
The growth of logical thinking.
 Routledge and Kegan Paul, London, 1958.
- Piaget Jean, Inhelder Bärbel, Szeminska Alina:
The child's conception of geometry.
 Routledge and Kegan Paul, London, 1960.
- Piaget Jean:
De psychologie van de intelligentie. J.H. de Bussy, Amsterdam, 1970.
- Piaget Jean:
Genetische epistemologie. Een studie van de ontwikkeling van denken en kennen. Boom, Meppel, 1976.
- Piaget Jean, Inhelder Bärbel:
De psychologie van het kind. 1966. Van Loghum Slaterus, Deventer, 1978.
- Plato verzameld werk deel I tot en met VII.
 Vertaald door drs. Xaveer de Win. Ambo, Baarn, 1980³.
- Ploeg-Stapert J.D. van der:
 "Faalangst" in: *Handboek kinderen en adolescenten.*
 Houten, afl. 13, 1990.
- Ploeger Albert K.:
Inleiding in de godsdienstpedagogiek. Kok, Kampen, 1993.
- Prins Willem Barthold:
Op de bres voor de vrijheid en pluraliteit. Proefschrift Vrije Universiteit, Amsterdam, 1990.
- Pruyser P.W.:
The play of the imagination. Toward a psychoanalysis of culture.
 New York, 1983.
- Pruyser P.W.:
Geloof en verbeelding. Essays over levensbeschouwing en geestelijke gezondheid. Baarn, 1992.
- Rice K.G. e.a.:
 "Problemen het hoofd bieden in de adolescentie" in:
Literatuurselectie kinderen en adolescenten,
 Houten, 1(1994)2. p.257-269.
- Rest J.J.:
 "Morality". in: P.H.Mussen(ed): "*Handbook of Child Psychology*".
 vol.3, 1983.

- Riegel K.F.:
 “The dialectics of Human Development” in: *American Psychologist*. 1976, nr. 31(10), p.689-700.
- Riegel K.F.:
 “ From traits and equilibrium towards developmental dialectics”
 in: Arnolds W.J. eb Cole J.K. (eds): *Nebraska Symposium on Motivation*. vol.24, Lincoln: University of Nebraska Press, 1976.
- Riegel K.F.:
Foundations of Dialectic Psychology.
 New York, Academic Press, 1979.
- Rieffe C.J., Koops W. en Meerum Terwogt M.:
 “Vroegkinderlijk begrip van mentale processen: de Child’s Theory of Mind” in: *Jaarboek ontwikkelingspsychologie, orthopedagogiek en kinderpsychiatrie*. Houten, 2 (1996-1997), p.216-233.
- Riesman D.:
The lonely crowd. New Haven, 1950.
- Riksen-Walraven Marianne:
Inspelen op baby’s en peuters - ontwikkelingsspelletjes.
 Van Loghum Slaterus, Deventer, 1985⁵.
- Rotman Brian:
Jean Piaget: Psychologist of the real.
 The Harvester Press, Bristol, 1977.
- Rutschky Katharina:
Schwarze pädagogik. 1977.
- Sameroff Arnold J.:
 “Development and the Dialectic: The need for a Systems Approach” in: Collins W.Andrew (ed.) *The Minnesota Symposia on Child Psychology*. Vol. 15: *The Concept of Development*. 1982, p.83-103.
- Schaap J.G.:
Interactief leren in godsdienst en levenbeschouwing. Zoeken naar zin in religieuze communicatie binnen een multiculturele samenleving met als casus het bijbelonderwijs.
 Boekencentrum, Zoetermeer, 1994.
- Schaap Jaap G.:
 “Leren omgaan met beeldtaal”, in: *Voorwerk*. 11(1995)1, p.41-49.
- Schaap Dr. J.G.:
Samen leren leven en geloven. Omgaan met kernwoorden van geloven in dialogisch leren en begeleiden.
 Boekencentrum, s’Gravenhage, 1984.
- Schäfer Karl-Hermann en Schaller Klaus:
Kritischen Erziehungswissenschaft und kommunikative Didaktik.
 Quelle und Meyer, Heidelberg, 1976³.
- Schaller Klaus:
Einführung in die kritische Erziehungswissenschaft.
 Wissenschaftlichen Buchgesellschaft, Darmstadt, 1974.

- Schepens Th.:
Kerk in Nederland. Tilburg University Press, 1991.
- Schippers K.A.e.a.:
Leren geloven onder spanning. Kok, Kampen, 1988.
- Schucksmith J., Nedrey L.B. en Glendinning A.:
 “Opvoedingsmodellen: de consequenties van opvoedingsstijlen voor het welzijn van adolescenten in verschillende gezinssituaties”, in: *Bijblijven, kinderen en adolescenten*. Houten, 3e jrg.nr.2 mei 1996, p.173-189.
- Selman R.:
 “Social-cognitive understanding: a guide to educational and clinical practice”, in: Th. Lickona (ed.) *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Reinhart and Winston, 1976.
- Selman R.:
The Growth of Interpersonal Understanding. New York, Academic press, 1980.
- Shucksmith J. e.a.:
 “Opvoedingsmodellen: de consequenties van opvoedingsstijlen voor het welzijn van adolescenten in verschillende gezinssituaties” in: *Literatuurselectie kinderen en adolescenten*. Houten, 3(1996)2, p.173-190.
- Slik F.W.P. van der:
Overtuigingen, attitudes, gedrag en ervaringen. Een onderzoek naar de godsdienstigheid van ouders en van hun kinderen. Helmond, 1992.
- Sommerville C. John.:
Geschiedenis van het kind. Fibula, Houten, 1992.
- Spindler Hans (red.):
 “Geloof in de opvoeding, een discussiebijdrage over de (on)mogelijkheden van de godsdienstige opvoeding thuis, in de kerk en op school” in: *Toerusting*. 1994.
- Spock B.:
The pocketbook of Baby and Child care. New York, 1946.
- Steegman P.D.D. en Visser J. red.:
Zin in verhalen. Over de betekenis van verhalen bij de overdracht van geloof, waarden en normen. Boekencentrum, Zoetermeer, 1993.
- Stegge H.:
 “De invloed van emoties op cognitie en gedrag” in: *Jaarboek ontwikkelingspsychologie en orthopedagogiek en kinderpsychiatrie*. Houten, (1996-1997), p.163-183.
- Stendler Lavatelli Celia:
Piaget's Theory Applied to an Early Childhood Curriculum. Cambridge, 1970/1973.
- Stern D.N.:
 “Mother and infant at play: The dyade interaction involving gaze, facial and vocal behavior” in: M.Lewis and L. Rosenblum (eds): *The effect of the infant on its caregiver*. p.187-214, Wiley, New York.

Stern D.N.:

“The development biological determined signals of readiness to communicate, which are language resistant” in: R.Stark (ed): *Language behavior in infancy and early childhood*. p.45-62, Elsevier, Amsterdam.

Stern D.N.:

The interpersonal world of the infant. Basic Books, New York.
Stern, D.N., L.Hofer, B.Beebe & S.J. Bennett: *Vocalizing in unison and in alternation: two modes of communication weithing the mother-infant dyad*.
Annals of the New York Academy of Science, 1975.

Stern D.N., L. Hofer, W.Haft & J.Dore:

“Affect attunement: the sharing of feeling states between mother and infant by means of intermodal influency” in: T.M. Field & N.A. Fox (ed.): *Social perception in infants*. Norwood (N.J.), 1985.

Stilma Lize:

Weggaan zonder groeten, op zoek naar de oorzaken van kerkverlating. ten Have, Baarn, 1988.

Stoker W.:

Is vragen naar zin vragen naar God? Een godsdienstwijsgerige studie over godsdienstige zingeving in haar verhouding tot seculiere zingeving. Meinema, Zoetermeer, 1993.

Strasser S.:

Opvoedingswetenschap en opvoedingswijsheid.
L.C.G. Malmberg, 's Hertogenbosch, 1963².

Stroeken Harry:

Psycho-analyse, Godsdienst en Boisen. Kok, Kampen, 1983.

Sundén H.:

Religionspsychologie. Probleme und Methoden. Stuttgart, 1982.

Swets-Gronert Fréa:

Temperament, taalcompetentie en gedragsproblemen van jonge kinderen. Een longitudinaal onderzoek bij kinderen van een half tot vijf jaar. Swets en Zeitlinger B.V. Lisse, 1986.

Tausch Reinhardt en Anne-Marie:

Psychologie van opvoeding en onderwijs.
Van Loghum Slaterus, Deventer, 1972.

Ter Borg M.B.:

Een uitgewaaierde eeuwigheid; het menselijk tekort in de moderne cultuur. Ambo, Baarn, 1991.

Thielicke Helmut e.a.:

Met kinderen praten over God. Wegwijzer voor jonge ouders die het christelijk geloof door willen geven. Zomer en Keuning, Ede, 1981.

Thiersch Hans/ Ruprecht Horst/ Herrmann Ulrich:

Die Entwicklung der Erziehungswissenschaft.
Juventa Verlag, München, 1978.

- Timmers Helene:
 “Een kritische blik op bijbelverhalen” in: *Voorwerk*,
 11(1995)4, p.12-17.
- Timmers- Huigens D.:
Opvoeding praktisch bekeken.
 Van Loghum Slaterus, Deventer, 1989.
- Timmers-Huigens D.:
*Vreugde beleven aan je mens-zijn. Een beknopte anthropologie ter
 ondersteuning van het ortho(ped)agogisch handelen in het bijzonder
 met betrekking tot geestelijk gehandicapten*. Tijdstroom, Lochem,
 1982. Tweede volledig herziene druk: *Werken met geestelijk
 gehandicapten*. 1993 en derde herziene druk: *Mogelijkheden voor
 verstandelijk gehandicapten. Een weg naar vreugde beleven*. Lemma,
 Utrecht, 1995.
- Timmers- Huigens D.:
Observeren en rapporteren. Twello, 1992.
- Tol-Geerdink J.J. van:
 “Ontwikkeling van de motoriek bij foetus en pasgeborene” in:
*Jaarboek ontwikkelingspsychologie en orthopedagogiek en
 kinderpsychiatrie*. Houten, 2 (1996-1997), pag. 236-248.
- Turnbull Colin M.:
Het volk in de bergen, Utrecht, 1972.
- Valstar Johan:
 “De uitdaging” in: *Voorwerk*. mei 1996, p.14-23.
- Valstar Johan:
Opleidingsdidactisch planningsmodel met toelichting.
 Vooruitgave, 1996, p.1/2.
- Vedder Ben e.a. red.:
*Zin tussen vraag en aanbod. Theologisch wijsgerige beschouwingen
 over zin*. TFT-studies 18, Tilburg University Press, Tilburg, 1992
- Ven J.A. van der, W. J. Berger:
*Graven naar geloof, analyses van gesprekken met jongeren vanuit
 psychologie en theologie*. Dekker en van der Vegt, Nijmegen, 1976.
- Vellinga Sipco J.:
*Geloven in jeugdwerk, een enquête-onderzoek naar de samenstelling,
 inzet, attitude en ondersteuningswensen van het lokale hervormde en
 gereformeerde jeugdwerkkader*.
 Landelijk Hervormde Jeugd Raad 1994.
- Visscher Jacques de e.a.(red.):
Hannah Arendt en de moderniteit. Kok Agora, Kampen, 1992.
- Vossen H.J.M.:
 “Geloofsopvoeding als probleem. Een visie op doel en condities”
 in: *Praktische theologie*. Zwolle, 16(1989)2, p.115-136.
- Vroom H.M.:
Religies en de waarheid. Kampen, 1988.

- Vroon Piet:
Wolfsklem. De evolutie van menselijk gedrag.
 Zevende, gewijzigde druk. Ambo, Baarn 1992.
- Vygotskij L.S.:
Mind in society. The development of higher psychological processes.
 Harvard University Press, Cambridge(Mass.) 1978.
- Vygotsky L.S.:
 "The genesis of higher mental functions" in: J.V. Wertsch(ed),
 The concept of activity in Soviet psychology. Armonk (N.Y.): M.E.
 Sharpe (orig.):
The development of higher mental functions. 1960.
- Ward Peter:
Jeugdcultuur en het evangelie. Merwedeboek, Sliedrecht, 1994.
- Watson J.B.:
Behaviorism. Norton, New York, 1925.
- Weima Jan:
Reiken naar oneindigheid. Inleiding tot de psychologie van de religieuze ervaring. Ambo, Baarn, 1981.
- Weinreich-Haste Helen:
 "Piaget on Morality: A Critical Perspective", in: Modgil Sohan and Celia (ed.): *Jean Piaget: Consensus and Controversy.* p.181-206.
- Werner E.E.:
 "Risico, veerkracht en herstel" in: *Literatuurselectie kinderen en adolescenten.* Houten, 1(1994)3, p.289-309.
- Westerman W.E.:
Achtergronden van geboortegronden. Multiculturele zorgverbreding in het basis- en (voortgezet) speciaal onderwijs. Intro, Nijkerk, 1993.
- Westbrook M.T.:
 "Classification of copingbehavior" in: *Journal of clinical psychology.* 35(179)2, p.407-410.
- Wickers Willemien en Mesch Adrie:
Het Verhaal, het Kind en de verbeelding. Handboek kind en liturgie.
 Narratio en Landelijke Hervormde Jeugdraad, Gorinchem, 1994.
- Wind Roger:
Geloof in wording. Ontwikkeling van de individuele sociale en geloofsidentiteit bij adolescenten. Voorhoeve, Den Haag, 1983.
- Winnicott D.W.:
Playing and reality. Tavistock publications, New York, 1971.
- Wright Derek:
 "Piaget's Theory of Moral Development", in: Modgil Sohan and Celia (ed.): *Jean Piaget: Consensus and Controversy.* p.207- 217.
- Wit Jan de & Veer Guus van der:
*Psychologie van de adolescentie.*Intro, Nijkerk, 1989.
- Wulff David M.:
Psychology of religion. Classic and contemporary views.
 New York, 1991.

Young-Bruehl Elisabeth:

Hannah Arendt. For the love of the world. Yale university press, New Haven, 1982.

Young-Bruehl Elisabeth:

Hannah Arendt, Leben, Werk und Zeit. Vertaling Hans Günter Holl, Fischer Taschenbuch Verlag, Frankfurt am Main, 1991.

Ytsma W. & Brokerhof D.:

Godsdienstige opvoeding in het geding. Kok, Kampen, 1984.

IJzendoorn M.H. van, L.W.Tavecchio:

Attachment. interimrapporten I tot en met V, Rijksuniversiteit, Leiden, 1979.

IJzendoorn Rien van e.a.:

Kritische psychologie. Drie stromingen. Ambo, Baarn, 1981.

Zijderveld A.C.:

De parvenucultuur en andere essays. Kok, Kampen, 1993.